

Теменуга Маринова

**КРАЛ,
НАРЕЧЕН ЛИР**

1616

пиеса в две действия и четири картини

София 2024

ВЪВЕДЕНИЕ

През 17 век двама брата мъже влизат в една кръчма и първият казва:

– Дай да пием по едно и да създадем модерната литература!

– А кой ще плаща? – пита другият.

– Ще плати по-добрият от нас.

– Как ще разберем?

– Който умре първи, той е по-добрият.

Такъв анекдот се носи из литературните среди покрай факта, че Шекспир и Сервантес умират приблизително на една и съща дата през 1616 г. Единият – след бурно празнуване на рождения си ден, а другият – от цироза. Авторът му тактично ни спестява продължението на разговора. По това време протестантска Англия все още използва Юлианския календар, а католическа Испания вече е въвела Григорианския. Двете страни са в необявена война...

За щастие, вероятността двамата литературни титани да са имали среща приживе, е незначителна. Възможно е между 1585 и 1592 геният от Стратфорд да е пътувал до Испания, за да шпионира в полза на Британската корона. Твърди се също, че изгубената пиеса на Шекспир – *Карденио*, е базирана върху епизод от Дон Кихот. Можем да правим всякакви предположения, но няма как да не се съобразим с фактите. В Каталуния, 23 април от векове е свързан със Свети Георги – ден на рицарството и на розата. По-късно заменят копията с книги, но розите остават.

Всичко, казано дотук, може да ви послужи, ако решите да прочетете текста в тази книга. Пиесата е написана така, че всеки да си вземе от нея каквото му е необходимо, а при желание – да научи и малко повече. Не се наемам да я защитавам като драматургия. Въпреки водевилния си характер, тя тежи поради многобройните препратки към минали и бъдещи исторически събития, очевидни и не толкова очевидни асоциации с предмети, облекло, музика, цветове. Привидно смислените реплики стигат до собственото си отрицание и превръщат действието във фарс. Светът се разпада, но зад плътната театрална завеса мистериите все още съществуват и, докато авторите на модерна литература я пишат в бара, сметката ще я плаща публиката.

На чувствителните читатели, които биха ме обвинили, че използвам Шекспир, Сервантес и техните герои без необходимото уважение, ще припомня, че развлекателната индустрия превърна четирима ренесансови художници в зелени костенурки, а Бетовен в куче и никой не протестираше.

Крал, наречен Лир не е по-абсурдна от действителността, която обитаваме, но ако след края решите, че нищо не сте разбрали, вината не е ваша.

Като правило, колкото и дълго да живее на тази земя, човек я напуска в пълно недоумение.

Теменуга Маринова